

Toplumsal Ekoloji ve PKK Terör Örgütü

1978 yılında kuruluşunu ilan eden bölücü terör örgütü PKK, ideoloji olarak komünizmi benimsemiş gözükmekteydi. Haddizatında PKK'nın kurucusu teröristbaşı Abdullah Öcalan Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesinde eğitim görürken Türkiye Halk Kurtuluş Partisi Cephesi kurucusu Marksist-Leninist Mahir Çayan'a istinaden "Çayancı" olarak bilinmekteydi.

15 Ağustos 1984 yılında yapmış olduğu saldırıyla kendisinden söz ettiren PKK, teröristbaşının deyimiyle "uzan süreli halk savaşı" stratejisini benimsemekteydi. Terörist başının örgütün kuruluşuna dair açıklamalarına bakılacak olursa komünist ideolojinin benimsenmesi, düşünsel bir çabadan ziyade pragmatist ihtiyaçlar neticesinde olmuştur.

Nitekim Türkiye'yi "emperyalist işgalci" olarak tanımlayıp "özgürlükçü halk mücadelesi" propagandası vasıtasıyla Sovyetler Birliği'nin ilgisini ve desteğini çekmek PKK'nın önemli amaçlarından biriydi. Barzani aşiretinin Irak'ta 1961 yılında benzer bir şekilde başlatmış olduğu Vietnam ve Latin Amerika'yı örnek alan "gerilla hareketi" de bu konuda PKK'ya öncü olmuştur. Yine de "etnik kimliğe" dayanmadığını iddia ederek Barzanici hareketten kendisini farklılaştırmıştır.

Sovyetler Birliği'nin çöküşüyle beraber hem ideolojik hem de dış destek bağlamında zora düşen PKK, yöntem ve ideoloji değişikliğine gitmeye çalışmıştır. Bunun için bütün dünyada post-modernite bağlamında gelişen "yeni toplumsal hareketler" ve ideolojilere kapı araladığı gözükmektedir.

Özellikle 2000'li yılların başından itibaren Öcalan'ın, Murray Bookchin'in fikrî önderliğini yaptığı toplumsal ekoloji fikrinden ve onun siyasal yönü olan "konfederalizm" düşüncesinden ciddi olarak etkilendiği tespit edilmektedir. Hatta Murray Bookchin de bu ilgiye kayıtsız kalmamış, teröristbaşıyla birçok kez görüşmüştür.

Bu meyanda ekoloji düşüncesine kısaca değinmek gerekmektedir. Ekoloji, her ne kadar "çevre sorunlarıyla" özdeş hale gelse de bunun da ötesinde ekonomi, toplum, felsefe ve siyaset disiplinlerinin her alanını kuşatan düşünsel ve pratik bir olgu olarak değerlendirilmelidir.

Temelde bütünsel bir modernite eleştirisi sunan ekoloji düşüncesini "melez siyasal ekoloji" ve "özgün ekoloji görüşü" olarak ikiye ayırmak mümkündür. Melez siyasal ekolojiler, klasik ideolojilerin "çevreci" yönünü ifade ederken özgün ekolojik düşünceler, "derin ekoloji", "mistik ekoloji" ve "toplumsal ekoloji" düşüncelerini ihtiva eder.

Toplumsal ekoloji görüşünün fikir babası olan Murray Bookchin, anarşizm düşüncesinden ciddi şekilde etkilenmiştir. Ona göre insanın insan üzerindeki tahakkümüyle, insanın doğa üzerindeki tahakkümü eş zamanlı olarak düşünölmek zorundadır. Her ikisi de birbirinin nedeni ve sonucudur. İnsanın insan üzerinde ve insanın doğa üzerinde tahakkümünün bulunmadığı yeni bir siyasal sistemin kurulması gerektiğini düşünmektedir.

Onun önerisi, konfederal yönetim biçiminin ön plana çıktığı, devletlerin olmadığı bir sistem inşa etmektir. Bu sistemin temeli “yüz yüze demokrasi” anlayışıdır. Buna göre her bir birey, sorunlarını mahalle seviyesinde “yüz yüze” tartışabilecek ve konuşabilecek. Eğer mahalle ötesinde kenti ilgilendiren sorunlar mevcutsa her mahalle kendi delegesini seçecek; böylelikle kentte temsil imkanı doğacaktır. Bölge sorunları için de kentlerden temsilciler gönderilecektir. Bölgenin de bir üst aşaması konfedere düzeydir. Sonuçta tahakkümüz ve devletsiz bir yönetim biçiminin işlevlik kazanacağını tasarlamaktadır.

Bu düşünce, döneminde PKK'nın siyasal kolu olan Barış ve Demokrasi Partisi tarafından 14 Temmuz 2011'de Demokratik Toplum Kongresi'nde açık bir şekilde dile getirilmiştir. Yine teröristbaşı 2005'ten itibaren söylemlerinde ve eserlerinde “*Kürdistan Demokratik Konfederalizm*”i ifadesini kullanmaya başlamıştır.

Buna göre, tıpkı Bookchin'in komünalizm düşüncesi gibi, dört parçalı Kürdistan kurulacak, her bir parça kendi içerisinde örgütlenecek ve nihayetinde devletin olmadığı, konfedere bir sistem inşa edilecektir. Teröristbaşı, ulus devlet karşıtı düşüncelerinin pratiğe geçebilmesi için Bookchin'in görüşlerinin Türkiye'deki belediyeler için de uygulanması isteğini avukatları vasıtasıyla PKK'nın siyasal koluna bildirmekten geri durmamıştır. Halihazırda eş başkanlık sistemini ön planda tutması, doğrudan toplumsal ekoloji görüşüyle paralellik arz etmektedir.

PKK iltisaklı YPG terör örgütü de mevzubahis siyasal sistemi Batı'da sempati toplamak için en iyi şekilde kullanmıştır. Zira bu çabalar vesilesiyle Batı'da “radikal İslamcı-cihatçı terör örgütü” olarak görölen IŞİD'e karşı “özgürlükçü demokrat yurtsever Kürtler” imgesi oluşturulması sağlanmıştır. Oluşturulan bu imge, birçok Avrupa devleti tarafından ve ABD tarafından terör örgütü olarak görölen PKK'nın yepyeni bir yüzle neşvünema bularak sempati kazanmasını sağlamıştır.

O denli ki Batı ajanslarında Ayn El Arap/Rojava “ideal demokrasi merkezi” şeklinde lanse edilmektedir. İfade edilen durum sadece YPG'nin propagandası olarak değerlendirilmemelidir. Batı, adeta Ayn El Arap'ı “siyasal laboratuvar” biçiminde konumlandırmaktadır. Sözelimi

Bookchin'in yaklaşık 50 yıldır üzerine tartışılan siyasal yönetim biçimi bu vesileyle denenmek istenmektedir.

Aslına bakılırsa Bookchin'in tezleri Batı'nın üzerine inşa olduğu kapitalist sistemle çelişmektedir fakat Batı'nın en maharetli olduğu konu, kendisine aykırı olan fikirleri dahi yeşertebilmesi, büyük çıkarları için kullanabilmesidir. Ayn El Arap yerine aslen "Batı" manasına gelen "Rojava" kelimesinin kullanılması dahi tezimizi güçlendiren bir olgu olarak karşımızda durmaktadır.

Oluşturulmak istenen konfederal sistemde "yurtları ve demokrasileri için savaşan kadın" imgesinin ön plana çıkartılması, yirmi birinci yüzyılın en mühim sorunlarından biri olarak görülen çevre sorunlarının ve dolayısıyla ekoloji düşüncesinin kullanılması PKK/YPG'ye meşruiyet anlamında yepyeni bir kapı aralamıştır.

Kadir Kaan Güler, "Toplumsal Ekoloji ve PKK Terör Örgütü",

<https://www.fikirtepedi.com/siyaset/toplumsal-ekoloji-ve-pkk-teror-orgutu/> (Yayın

Tarihi: 8 Nisan 2024).